

Aarsmødet i Toftlund.

Af Thade Petersen.

Det 10. danske Aarsmøde fandt Sted i Toftlund Lørdag den 10. og Søndag den 11. Juni 1911. Hidindtil har man om hvert eneste Aarsmøde kunnet sige, at det var større end sin Forgænger. Besøget voksede fra Aar til Aar siden vi i 1902 begyndte med 200 Deltagere i den gamle Træpavillon ved »Folkehjem« i Aabenraa. Men al Vækst har sin Grænse. Denne Grænse synes nu at være naaet for Aarsmødets Vedkommende. I alle Tilfælde var Mødet i 1911 ikke større end det i 1910, snarere lidt mindre. Antallet af Deltagere ansloges om Søndagen til omkring ved 3000, maaske lidt under. Derimod var Mødets første Dag bedre besøgt end i 1910, nemlig af omtrent 700 Mennesker.

Sprogforeningens Generalforsamling

var det første Punkt paa Dagsordenen.

Sprogforeningen kan nu se tilbage paa 30 Aars Virksomhed. Den blev stiftet den 10. Oktober 1880*). Siden sidste Generalforsamling havde Foreningen desuden haft endnu en Mærkedag, nemlig den 17. April 1911, da dens nye Bygning paa »Folkehjem« blev indviet.

*) Sprogforeningen. En Redegørelse af Bestyrelsen. Aabenraa 1911.

Medlemsantallet var efter den Beretning, der blev aflagt, siden sidste Generalforsamling vokset med 329 og dermed naaet op til 5400, deriblandt 812 Kvinder. Foreningen havde dannet 23 nye Kredse og havde nu ialt 215. I disse Kredse fandtes der nu 155 Bogsamlinger — hvoraf 16 var dannet i sidste Aar — og en Del Filialer. Til Indlemmelse i Bogsamlingerne var der i Beretningsaaet bleven udsendt 6022 Bøger, langt det største Antal, der hidindtil var bleven udsendt i et Aar. Desuden var der bleven udsendt 9646 Bøger og Hæfter til Fordeling mellem Foreningens Medlemmer og deres Børn. Ved Foreningens Mellemkomst var der endvidere bleven udsendt 2100 Stilpræmier, saa at der ialt fra »Folkehjem« var udgaaet 17,800 Bøger.

Foreningens Indtægter havde udgjort 25,008 Mk. 36 Pg. Deraf var 10,635 Mk. 23 Pg. indkommen som Medlemsbidrag, 2,191 Mk. var frivillige Bidrag, og 9,767 Mk. 96 Pg. var indkommen som frivillige Bidrag til Byggesagen. Udgifterne var 47,458 Mk. 94 Pg., deraf 7,195 Mk. 60 Pg. til Anskaffelse af Bøger, 4,336 Mark 45 Pg. til Forvaltning, 34,730 Mk. 02 Pg. til Byggesagen og 1196 Mk. 87 Pg. til Skatter og Forrentning.

I Forbindelse med Regnskabsaflæggelsen gaves der en Oversigt over Omkostninger ved Byggearbejdet paa »Folkehjem«. Regnskabet var ikke afsluttet endnu, men Udgifterne vilde omtrent blive til selve Bygningen 45,400 Mk. Men med de Summer, som Jordarbejde, Indlæg af Centralvarme, elektrisk Lys og Vand, Maling og Montering af Bibliotek og Værelser osv. vil-

de kræve, løb hele Udgiften sandsynligvis op til 87—88,000 Mk. Af frivillige Bidrag til dette Arbejde var der indkommen 19,722 Mk., deraf 10,284 fra Aabenraa.

Til Sekretær genvalgte cand. math. N. Andersen, Aabenraa. Til Medlemmer af Tilsynsraadet genvalgte Rentier P. Skau, Bukshave, Rentier Jørgen Iversen, Svejrup, Redaktør P. Simonsen, Flensborg, og Fru Callø, Sønder Otting, og i Stedet for Gaardejer P. H. Schmidt, Spandetgaard, der ikke vilde tage mod. Genvalg, valgtes Gaardejer P. Kjær, Arrild.

Gaardejer Gotthardsen fra Nørmark indledede en Forhandling om Koncessionen paa »Folkehjem« og opfordrede Generalforsamlingen til at stemme for Opgivelse af den. Drøftelsen af denne Sag blev mere lidenskabelig end godt var, men endte for Resten med, at Flertallet holdt paa Koncessionen.

Skoleforeningens Generalforsamling

fandt Sted umiddelbart efter Sprogforeningens. Af Beretningen fremgik, at Medlemstallet i 1910 var vokset med 1010 og dermed var naaet op til 8222 den 31. December, deriblandt 1450 Kvinder. Siden Nytaar havde der for Resten været en Tilgang af 474, saa at Foreningen nu ved Generalforsamlingen havde 8696 Medlemmer, deriblandt 1695 Kvinder. Foreningen havde i 1910 ydet 419 unge Mennesker Skolehjælp mod 388 i 1909. Der gaves en Oversigt over deres Fordeling med Hensyn til Køn, Stand, Skoler, Bosted osv.

Foreningens Regnskab udviste en Indtægt af 35,962 Mark 83 Pg. Deraf var 21,768 Mk. 13 Pg. indkomne

ved frivillige større Bidrag og Gaver og 13,062 Mk. 29 Pg. som Medlemsbidrag og mindre Bidrag fra Kredse. Til Skolehjælp var der udgivet 33,801 Mark 75 Pg.

Da Rentier Hinrich Thomsen, Haderslev, der lige siden Foreningens Oprettelse havde været dens Kasserer paa Grund af Alder ikke vilde modtage Genvalg, valgtes Redaktør Lebeck i hans Sted med 336 Stemmer, mens 202 faldt paa Rentier Laust Ankersen i Haderslev. Til Medlemmer af Tilsynsraadet genvalgtes Møller L. Jakobsen, Brøns, Gaardejer Joh. Andresen, Ullerup, Aftægtsmand H. Smidemand, Stolbrolykke, Frk. Bothilde Skjold, Haderslev, og Gaardejer H. Clausen, Hagenbjerg.

Vælgerforeningens Generalforsamling

fandt Sted Søndag Eftermiddag. Foreningens Medlemstal, der var vokset med 947, var nu 6635. Den havde nu Medlemskredse i omtrent alle Kommuner i Haderslev og Sønderborg Amter, mens de savnedes mange Steder i Aabenraa og Tønder Amter og især i Flensborg Amt. Den har nu ialt 393 Tillidsmænd. Deri er ikke medregnet 30 paa de sløje Egne, hvor der ingen Medlemskredse findes.

Der havde været større Deltagelse i Kommuneradsvalgene end ellers.

Den 22. Oktober 1910 valgtes Gaardejer Martin Simonsen i Flovt til Foreningens Sekretær i Stedet for N. Nissen, der ønskede at fratræde, efter at han havde været Sekretær i 14 Aar. Den 18. Marts 1911 var Foreningens Formand, Skrumsager, bleven genvalgt.

Ved Tilsynsraadsvalgene i November 1910 var bleven valgt eller genvalgt — de indklamrede Navne: er Stedfortrædere —: Gaardejer NisNissen; Nordborg, i Stedet for Fr. Hansen, Løjtertoft (Jak. Jensen, Gøllinggaard), Gaardejer Jakob Friis, Styding, i St. f. P. Fuglsang, Maugstrup, (Gaardejer Chr. Skøtt, Maugstrup, i St. f. A. Enemark, Høgelund), N. Smidt, Søbækled, (S. Thøstesen, Fæsted), P. Hansen, Skærtøft, Dr. Sarauw, Augustenborg, Gaardejer N. J. Godthardsen, Nørmark, i St. f. Fr. Høyberg, Visby, (R. P. Rossen, Tønder), Købmand N. J. Hansen, Graasten, i St. f. H. Petersen, (J. Schmidt, Graasten). I Stedet for det stedfortrædende Medlem i 6. Kreds, Dr. Thomsen i Skærbæk, der havde nedlagt sit Hverv, valgtes den 23. April Bankbestyrer J. Møller, Skærbæk. I Stedet for Martin Simonsen, der var bleven Sekretær, valgtes Gaardejer E. Efsen, Halk, den 27. November 1910.

Foreningens Indtægter havde, bortset fra Kassebeholdningen fra 1909, udgjort 7,263 Mk. 09 Pg., nemlig 6,829 Mk. 65 Pg. i Medlemsbidrag, 236 Mk. 50 Pg. i frivillige Bidrag og 186 Mk. 94 Pg. i Renter. Udgifterne var 5,006 Mk. 91 Pg., deraf 1619 Mk. 71 Pg. til Arbejdersekretariatet, 361 Mk. 93 Pg. til Tandlæge Smiths Konsulentvirksomhed, 200,00 Mk. til Oversættelse af Kredsloven, 400,00 Mk. til Aarsmødet, 300,00 Mark til Foredrag og Resten til Forvaltning, Retshjælp osv.

Jernfondet

var siden sidste Generalforsamling vokset med 4743 Mark og beløb sig nu til 42,616 Mk. Det havde des-

uden 2192 Mk. til gode. Af Indtægterne stammede omtrent 2300 Mk. fra Salg af Mærker, 1250 Mk. var Renter.

Arbejdersekretariatet

havde i 1910 ydet Hjælp i 451 Sager*), hvoraf 130 vedrørte Arbejderforsikringslovgivningen, 74 den borgerlige Ret, 44 Lovgivningen om Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder, Herskab og Tyende, 21 Invalide- og Veteransager, 20 Nægtelse af Bosættelsestilladelse, 18 Statsundersaatsforholdet, 6 Privatforsikringsretten, mens Resten fordeltes paa forskellige andre retslige Forhold.

Sekretariatet havde særlig haft sin Interesse henvendt paa Haandhævelsen af Arbejderforsikringen og efter hvad der meddeltes paa Generalforsamlingen hjulpet Folk til Rentebeløb, der kapitaliserede efter en gennemsnitlig aarlig Løbetid af 10 Aar, vilde løbe op til 15—20,000 Mk.

Konsulentvirksomheden

paa det kommunale Omraade, som udøves af Tandlæge Smith i Haderslev, havde i det forløbne Aar særlig haft med Vejsager at gøre. Der var søgt Oplysning om Udfaldet af Kommuneraadsvalgene, og saa vidt disse var indkomne, viste de, at vi fra 1908—11 havde vundet 23 Mandater i Kommuneraadene. Indsamlede Oplysninger om Kommunalgælden viste, at denne var meget stor. Der var f. Eks. i Haderslev Amt Kommuner med 20—40,000, ja enkelte med 60,000 Mk. Gæld Ar-

*) 2. Beretning for nordslesvigsk Arbejdersekretariat i Aabenraa 1910.

num-Højrup Kommune har endog 90,000 Mk. Der svæver en Klage over, at Domæneforpagternes Real-skatter regnes med ved Inddelingen af Valgklasserne.

Det socialpolitiske Kursus

gav Rigsdagsmand H. P. Hanssen Meddelelse om. Det havde været besøgt af 83 Deltagere, hvoraf 44 deltog i hele Kursuset*). Regnskabet balancerede med 1576 Mark 24 Pg. Kursuset havde kun krævet et Tilskud af 79 Mk. 44 Pg. af Vælgerforeningen.

Aarsmødet 1912 bestemtes til at afholdes i Broager i Juni, mens det overlodes til Bestyrelsen at bestemme Dagene for det.

Offentlige Møder.

Efter at Generalforsamlingen var sluttet holdt Rigsdagsmand H. P. Hanssen et Foredrag, hvori han paaviste, at Voldspolitikken mod de undertrykte Befolkninger trods den bedste Vilje og de ihærdigste Anstrengelser var kørt fast paa det ene Omraade efter det andet, mens vort nationale Arbejde trods indre Brydninger var gaaet støt og sikkert fremad paa lovlig Grund. Det skulde det blive ved med, indtil der op- randt lysere Tider. Foredraget er efter Talerens Manuskrift gengivet i »Hejmdal« og »Dannevirke« Nr. 135. I samme Nummer af »Flensborg Avis« findes der et noget sammentrængt Referat af det.

Paa Folkemødet om Aftenen drejede Talerne sig denne Gang særlig om de sociale Forhold.

*) Beretning om Vælgerforeningens andet social-politiske Kursus fra 14.—20. November 1910.